

T-léinte “Ceangal is Dathú” a Dhéanamh¹

Acmhainn do theagascóirí/ mhúinteoirí chun tacú leis an gClár Samhraidh Baile nó Scoilbhunaithe

Cuspóirí foghlama:

Cothaíonn an ghníomhaíocht seo scileanna ‘Foghlaim chun Foghlama’ ag forbairt scileanna éifeachtacha ar leith maidir le tascanna agus eagrúchán chomh maith le forbairt scileanna na cumarsáide agus na litearthachta. Is gníomhaíocht spraíúil í freisin ar féidir léi cur le nirt agus spéis chruthaitheach an linbh. I measc na bpríomhscileanna tá:

- Teanga ó bhéal – plé agus stór na bhfocal
- Litearthacht – Forbairt ar chumas an léitheoireachta/na féachanna agus treoracha simplí a leanúint san ord ceart
- Ealaín - Scrúdú ar dhath agus ar phatrún, tuiscint ar na príomhdhathanna agus ar na dathanna tánísteacha a fhorbairt

Réamhrá

Plé Ginireálta:

- Pléigh na dathanna is fearr leis an dalta
 - * D’fhéadfá an plé a leathnú le daltaí níos sine tríd roth na ndathanna (príomhdhathanna agus dathanna tánísteacha) a phlé. B’fhéidir gur mhaith leo dathanna a mheascadh chun na dathanna is fearr leo a chruthú.
- Scrúdaigh na priontaí agus na dathanna éagsúla trí bhreathnú ar fhíseán 1/2/3 den phróiseas ceangal-dhathaíthe (tá rogha trí dheardadh shimplí i bhfíseán 1 - an sclóin, an bogha bístí agus spota na carraige; tá rogha amháin i bhfíseán 2 do leanaí níos óige; tá tuilleadh dathanna i bhfíseán 3 do leanaí níos sine)/léigh na treoracha scríofa atá ar fáil.
 - *Tá liosta na bhfíseán le fotheidil ar fáil sna hacmhainní do dhaltaí atá bodhar nó ar lagéisteacht
- Iarr ar gach leanbh an patrún agus na dathanna ar mhaith leo a úsáid a roghnú.

Forbairt

- **Bailigh na hábhair** - Salann, dathanna éagsúla Dylon (is féidir iad a cheannach ó chógaslann)/dathanna ó shiopa ceardaíochta, t-léinte, bobailíní gruaige/bandaí/bandaí leaisteacha, clocha (má roghnaíonn an leanbh dearadh spota na carraige), buidéil fáscaidh

¹ Athbhreithnithe Bealtaine 2022

(roghnach - ar fáil i Tesco nó Mr Price), crann fuinte/forc, prátaí agus gearrthóirí brioscáí (más mian leis an dalta a chruth féin a dhéanamh)

- **Déan na t-léinte a dhathú** - Lean na treoracha san fhíseán nó na treoracha scríofa atá ar fáil thíos chun na t-léinte a dhathú

Críoch

- Scríobh nó cruthaigh comhad fuaimé na dtreoracha a nó a chruthú/ cuir dialann grianghraf (difréail) le chéile maidir le conas ceangal-dhathú a dhéanamh
- Bíodh lá ceangail-dhaite agaibh ina bhfuil a gcuid T-léinte á gcaitheamh ag gach éinne agus iad ag plé a gcuid patrún agus a gcuid dathanna

Acmhainní

1. Naisc na bhFíseán

Físeán 1: Tá an físeán seo oiriúnach do dhaltaí níos sine. Tá sé ar fáil le fotheidil do leanaí atá bodhar nó ar lagéisteacht (brúigh cnaipe cc ar chúinne íosdheas an fhíseáin)

https://www.google.com/search?q=how+to+tye+dye+tshirts+for+children&rlz=1C1GCEJ_enIE916IE916&oq=how+to+tye+dye+tshirts+for+children&aqs=chrome..69i57j0i22i30j0i390l3.7539j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8#kpvalbx_Bd-5YK6xOpqU8gLZyqbYCw16

Físeán 2: Tá an físeán seo oiriúnach do leanaí níos óige. Tá fotheidil ar fáil freisin do dhaltaí bodhra nó ar lagéisteacht

https://www.google.com/search?q=youtube+how+to+tye+dye+tshirts+for+children&safe=strict&rlz=1C1GCEJ_enIE916IE916&ei=Bd-5YK6xOpqU8gLZyqbYCw&oq=youtube+how+to+tye+dye+tshirts+for+children&gs_lc=p=Cgdnd3Mtd2I6EAM6BwgAEEcQsANQ0d4rWLTTk2Cx7ytoAXABeACAAZUJiAG9EJIBBzAuOC43LTGYAQCGgAQGgAQdnd3Mtd2I6yAEHwAEB&sclient=gws-wiz&ved=0ahUKEwjux8Lawv3wAhUailwKHVmICbsQ4dUDCA4&uact=5#kpvalbx_3eG5YPHBJ4zJgAboj5-oCw14

Físeán 3: Tá níos mó roghanna agus dathanna ar fáil san fhíseán seo agus, mar sin, oireann sé do leanaí níos sine. Níl ach ceol ann agus, dá bharr sin, níl aon fotheidil ar fáil ann.

<https://www.youtube.com/watch?v=dS3QsQWWFy8>

2. Treoracha Scríofa (Patrún na Sclóine ach amháin)

Céim 1 – Roghnaigh an t-léine

Faightear na torthaí is fearr le léinte de dhéantús 100% cadáis. Is féidir leat úsáid a bhaint as léinte 50% cadáis/50% poileistir freisin ach ní bheidh na dathanna chomh beoga. Ní ghlacfaidh éadach 100% poileistir leis an dathú i gceart.

Céim 2 – Roghnaigh an dath

Is féidir leat dathanna a cheannach ó shiopa ealaíne nó bain úsáid as Dylon atá ar fáil i go leor cógaslann (lean na treoracha ar an bpaicéad).

Céim 3 – Bailigh do chuid ábhar

Salann, Dylon/dathanna ó shiopa ceardaíochta, t-léinte, bobailíní gruaige/bandaí/bandaí leaisteacha, clocha (má roghnaíonn an leanbh dearadh spota na carraige), buidéil fáscaidh (roghnach - ar fáil i Tesco nó Mr Price), crann fuinte/forc, prátaí agus gearrthóirí brioscáí (más mian leis an dalta a chruth féin a dhéanamh), málaí zipghlasála.

Céim 4- Cuir an t-léine ar maos

Cuir an t-léine ar maos in uisce te ar feadh 10 nóiméad agus fáisc an tuisce breise as nuair a thógtar amach as an uisce é.

Céim 5- Roghnaigh an patrún (an sclóin)

Leag an crann fuinte, (nó do mhéar, nó an forc) i lár an léine agus tosaigh ag casadh deiseal go dtí go bhfuil cruth deas cothrom pióige agat. Is féidir leat casadh tuathal freisin más fearr leat, ní dhéanann sé aon difríocht. Bain úsáid as do lámh atá saor chun an t-léine a choinneáil cothrom (ná lig dó bogadh suas an crann fuinte/forc).

Céim 6- Cuir na bandaí leis

Cuir roinnt bandaí ar an t-léine chun cruth na sclóine a choinneáil air. Déan iarracht é a choinneáil réidh chomh maith.

Céim 7 – Déan do léine a dhathú

Agus an dathú féin á dhéanamh agat, beidh ort dromchla na hoibre a chlúdach le plaisteach.

Déanfaidh rud éigin cosúil le héadach boird plaisteach an gnó. Caithfidh tú seanéadaí, sean-bhróga, srl a chaitheamh toisc go ndéanfar do chuid éadaí, an t-urlár, na ballaí, an tsíleáil, srl a dhathú muna bhfuil siad clúdaithe. Bí cúramach mar sin muna bhfuil tú ag obair lasmuigh. Ní dhéanfaidh na dathanna aon dochar do do chraiceann, ach muna gcaitheann tú lámhainní rubair, gheobhaidh tú smál dearg nó buí nó gorm ar do lámha agus ní thiocfaidh sin de.

Caith le do sclóin ciorclach mar phícháirt agus déan dathú ar roinnt codanna de gach dath m.sh. 1/3 dearg, 1/3 / gorm agus 1/3 buí srl.

Déan dá thaobh an t-léine a dhathú

Céim 8 – Feitheamh

Cuir do t-léine i mála zipghlasála agus lig dó forbairt (is fearr cúpla uair an chloig - más féidir leat fanacht chomh fada sin!)

Céim 9 – Nigh agus triomaigh

Cas an sconna fuar ar an léine go dtí go ritheann an t-uisce go glan (tiocfaidh an-chuid dath amach as ach is gnách é seo). Croch an léine chun é a thriomú.